

NAŠA MOČ

GLASILO SLOVENSKEGA DELAVSTVA.

Izhaja vsak petek.

Uredništvo
upravnništvo
Kopitarjeva
ulica šte. 6.

Naročnina znaša:

celoletna . . . K 4.—
pololetna . . . „ 2.—
četrletna . . . „ 1.—
Posam. šte. . . „ 0.10

Št. 12.

V Ljubljani, dne 18. februarja 1910.

Leto V.

Liberalni kasperlteater.

Vsaka stvar, ki jo imajo naši liberalci v rokah, vzame prejalislej žalosten konec. Tako tudi takozvana slovenska umetnost, ki stoji pod okriljem ljubljanskih »naprednjakov«. Slovensko gledališče je pred desetimi leti, ko se je njegovo vodstvo ogibalo strankarstva, precej slovelo, danes pa, ko ga vodi Hribarjev ljubljeneec, magistratni komisar Govekar, je tako propalo, da se ne more niti s kako šmiro več primerjati.

To je pa žalostno. V Ljubljani imajo ravno delavski sloji velik interes na tem, da se lahko hodijo katerikrat razvedrit k poštenim gledališkim predstavam. Kaj pa zdaj vidijo na slovenskem odru? Pretepanje, kvantanje in sirovost, kakor jo vidi človek v vsakdanjem življenju zadosti. Pa da bi se preprost človek mogel vsaj v gledališče hodit učiti pravilne slovenščine! Kaj še — ko pa sliši na ljubljanskem odru govoriti vse druge evropske jezike, samo slovenščine ne.

Kar pa delavnega človeka najbolj vznemljuje, je to, da liberalno vodstvo gledališča z domačimi umetniki postopa kakor s hlapci, jih sramotno nizko plačuje, zmerja in podi na cesto. Domačini stradajo, tujci pa se bogato plačani šopirijo po Ljubljani.

Kakor z umetnostjo, tako delajo liberalci tudi z narodnostjo. Zdaj zabavljajo zoper nas, ker smo prijeli njihovo Ciril-Metodovo družbo. Pravijo, da smo se dotaknili svete nedotekljive narodne ideje, v resnici pa smo podregnili gnjili liberalizem v njej. Liberalci hočejo po deželi svoje pristaše organizirati, to pa s pomočjo cirilmetodarije. To zaprečiti, je naša naloga. Najbolj zanimivo je to, da liberalci zdaj naglašajo, da je Ciril Metodova družba pobožna in verska, katoliška, da se je torej ne sme napadati. Mi bi torej ne smeli napadati Cirilmetodarije, ker je »katoliška«, liberalci pa se smejo zaganjati v cerkev in duhovščino, ki je najmenj ravnotako katoliška kakor bratovščina svetega Cirila in Metoda, katero imajo zdaj naši brezverci v rokah!

Liberalizem — tvoje ime je hinavstvo.

Tobačno delavstvo.

Volitve v bolniške odbore.

Dne 15. t. m. so bile volitve v bolniški odbor. Izvoljeni so bili kandidati in kandi-

datinje krščanske stranke. Dobili so: **Verbič Ivan** 1714, **Zajc Ivan** 1714, **Savenc Josip** 1712, **Koprive Helena** 1711, **Rojc Marija** 1717 in **Juvanc Frančiška** 1712 glasov. Socialni demokrati so propadli. Dobili so: **Belič Ivana** 414, **Nedved Fani** 416, **Pavle Margareta** 420, **Krže Ivan** 412, **Jankovič Josip** 413 in **Zupan Josip** 414 glasov. Pri volitvah v bolniški odbor dne 24. februarja 1908 so dobili naši: **Verbič** 1600, **Savenc** 1600, **Golobič** 1598, **Rojc** 1601, **Koprivec** 1598, socialni demokrati pa: **Brajer** 466, **Dolenc** 487, **Slanovec** 469, **Glavič** 483, **Rijavec** 476, **Zupan** 466. Lani so dobili naši pri volitvah: **Verbič** 1623, **Savenc** 1622, **Bučar** 1619, **Koprivec** 1621, **Rojc** 1620, **Juvanc** 1620, rdeči pa: **Zupan** 492, **Glavič** 470, **Erjavec** 480, **Frank** 492. Mi napredujemo, to dokazuje izid volitev v bolniški odbor. Delavstvo zna, kje da se odkrito, jasno in pošteno brez krika in hrupa dela za koristi tobačnega delavstva. V Novem Jičinu so dobili naši kandidati 865 do 911 glasov, rdeči 327 do 432 glasov. Potaplajoči socialno-demokratski ladji je prihitel na pomoč celo Pattermann zaman. Lani so zaostali v Novem Jičinu rdeči za 200, letos za 500 glasov.

Občni zbor krajne skupine »Avstrijske kršč. tobačne delavske zveze« dne 16. februarja 1910 je bil nad vse sijajno obiskan. Vodil ga je predsednik Savenc. Občni zbor je odobril temeljiti poročili tajnice Blejec in blagajničarke Češnovar. Natančni poročili objavi »Glasnik« kakor tudi velezanimiv govor poslanca dr. J. Kreka. Odbor se je izvolil in sestavil sledeče: predsednik Josip Savenc, podpredsednik Alojzij Čatar, tajnica Blejec Mici, blagajničarka Češnovar Ana, tajnice namestnica Bučar Terezija, blagajničarke namestnica Štibil Marija; odborniki in odbornice so: **Kos Henrik**, **Sever Valentin**, **Vrhovec Ivan**, **Šarc Marija** in **Vodnik Ivana**. Revizorji so: **Zajc Ivan**, **Zlemberger Martin**, **Peklar Ivan**. Skupina šteje zdaj 1060 članov in članic.

Za spomenico, ki se vsled sklepa zadnjega protestnega shoda sestavi in predloži po naši organizaciji, vabimo tobačno delavstvo na sledeče sestanke:

Cigarete: ponedeljek, 21. februarja. — Paklci, škatirunga, kartonaža: sreda, 23. februarja. — Veržinke, kratke smodke: četrtek, 24. februarja. — Forihtunga: petek, 25. februarja. V ponedeljek, 28. februarja splošen razgovor, pri katerem se sprejmejo

prošnje skupin, ki bi bile mogoče nehoti in nenamena prezrte. Prosimo, naj se, če le mogoče, želje in zahteve prineso k sestankom pismeno. Sestanki, pri katerih se ugotovi besedilo spomenice kakor tudi dan shoda, ko se bo končno sklepalo o spomenici, še naznanimo.

Za vodstvo krščanske tobačne ljubljanske organizacije:

Alojzij Čatar, Savenc Josip, Ivanka Kocmur, Marija Blejec.

Na naslov poslancev S. L. S. Mera je prekipela. Prisiljeni smo, da se z vsem zaupanjem obrnemo na našo skupno državno-zborsko delegacijo za odpomoč, ker se nam zdi stvar nujna, važna in pereča ne samo za sedanost, marveč tudi za bodočnost našega ljubljanskega tobačnega delavstva. Gre se za stvar, ki ni nikakor v čast tobačni reži. V našem cigaretnem oddelku so se še nedavno izdelavale cigarete v štirih oddelkih, zdaj se je število delavk že tako skrčilo, da se izdeljujejo cigarete zgolj v dveh oddelkih, a še tu vlada v enem oddelku že velika praznota, v drugem je pa že več miz pakelcev manj. Cigaretno delavstvo se po številu vedno znižuje. Delavke, ki so že nad 15 in več let pri cigaretah, se premeščajo brezobzirno k drugim delom. Prejšnji ravnatelj, natančen in previden načelnik, ki je bil odkrit mož in si je s svojo močatostjo pridobil ljubezen in spoštovanje delavstva, je, kadar je moral premestiti delavstvo, vedno vprašal, katere se prostovoljno oglase. Vpeljal se je novi način izdelavanja cigaret, mislilo se je, zdaj se ustalijo razmere, a se niso. Nasprotno vladajo zdaj take razmere pri cigaretah, da že slabše ne morejo biti. Nič več se ne vpraša, če bi katera delavka želela biti prostovoljno premeščena. Ne, ampak kar ukaže se, iti moraš k drugemu delu. Opozoriti moramo ob tej priliki na to, da je premeščenje od enega dela k drugemu v tobačni tvornici zelo nespametno. Tobačno delavstvo spada, dasi ne po postavi, a dejansko, med izučeno delavstvo. Vsaka delavka se mora trdno učiti, predno zna svoje delo popolnoma delati. Stare delavke po 10 in še več let, se morajo zdaj učiti novega dela. Kdo ima škodo. Ne samo delavke, tudi tobačna reži. Več bolehnih delavk so premestili ne glede na ponižne prošnje. Tam, kjer bi pričakovali resnobo, so bile sprejete

Carska zločinstva.

(Dalje.)

»Gospod, meni se zdi, da sem slišal, da je vera Kristijanov »ljubezen« in »dajte cesarju, kar je cesarjevega in Bogu, kar je Božjega«. To je glavni nauk njihovega ustanovitelja,« spregovori spoštljivo Aleksandros. »Zakaj se boji mogočni Neron ene same besede? Zakaj ne dá preiskovati novega evangelija svojim modrijanom? Imenuje se prostoduha, celo modrijana; zakaj pa bi mene, ako bi rekel v tej uri: »Kristijan sem!« vlekli njegovi rablji brez tožbe, brez sodbe h grmadi ali h križu?«

Tujec se vidi za trenutek v zadregi. »Tukaj ni kraj, da bi s teboj modroval, starec,« mu odgovori nato. »Aleksandra te zovejo? Kaj je tvoj stan, kje tvoje stanovanje?«

»Ob Aventinskem griču, gospod, imam ponižno hišico; doneski mojega vrta me živé.«

Tujec nagne glavo in se obrne v stran. Starček zapusti s slepico in devo gostilno.

Novi gost koraka sedaj k mlademu Sporu in se vsede zraven njega. Kakor kaka mramornata podoba, kakor kako mojstrsko Fidijevo¹ delo leži tu mladenič, — spanec ga je premagal. Sanje menda objemajo njegovo dušo; kajti njegove ustnice se smehljajo. »Ljuba mati, dragi brat,« tako šepetá, — »kmalu bom pri vama; praznovali bomo vinski trgatev, Dijonizev vesel — —«

Kar se zbudi, ozre se na tujca, ki se je nagnil čezenj; skoro osramočen pogleda kviško.

»Ti si Grk, dečko,« reče tujec v grškem jeziku. »Jaz čislam tvoj narod in sem šele nekaj ur v Rimu, bržkone v isti namen kakor ti, gledati slavno zmago velikega Neron, ki si je v tvoji domovini poiskal lavrovega venca, v Olimpiji.«

¹ Fidija (Phidias) je bil najslavnejši kipar, kiporezec starih časov, še dandanes občuduje svet njegova dela in strmi nad njegovo umetnostjo.

Neko grenko smehljanje igra krog mladeničevih ust. »Uganil si, tujec,« mu odgovori, »Neronovo zmago gledat prišel sem v Rim; težko pričakuje moja duša jutranjega dneva.«

»Tedad ga pač spoštuješ, velikega imperatorja, da potuješ tako mlad in tako daleč, občudovat gospoda svetá v vsej njegovi veličasti? Ali te ni spremljal sem oče ali kak brat?«

»Jaz sem sam; moj oče biva že davno v senčnem kraljestvu; moj brat moral je umreti, ker je motil petje vzvišenega Neron, ko mu je poročil suženj, da umira naša mati.«

Tujec osupne. »Znabiti bi mu bil zanesel, ako bi bil prosil pri cesarju za njegovo življenje,« reče osupnenec.

»Ura njegovega pregreška je bila tudi njegova smrtna ura — in obenem smrtna ura moje matere!« zavrne Spor. »Nikoli za videlo moje oko, rad bi poznal imperatorja, ki me je osiročil, ki mi je vzel brata; zaradi tega prišel sem v Rim. Bager ga bo ogrinjal:

Ljubljansko delavstvo! V nedeljo ob 10. uri dop. zbor v S. K. S. Z.

prosilke z vljudnostjo, kakršne nimajo častniki niti nasproti svojim psom. Delavstvo prosi nujno pomoči in zna, da prošnja na vrle naše poslance ne ostane brezuspešna.

Vnebovpijoča krivica se godi zdaj po novem letu starim delavkam, ki so nameščene kot prejemalke. Velikanska, v nebo vpijoča umazana krivica se jim je zgodila te dni. Prejemalke, ki delajo po 28 in 32 let v tvornici, so ob pustnem torku dopoldne izdelale delo, in sicer za cel dan, ker je pustno popoldne prosto. Prejšnja leta se je tudi plačal cel dan, letos se je pa kar tebi nič meni nič popoldne odtrgalo, menda zato, da ljubljanska tobačna tvornica ne falira, ali pa morebiti zato, da bo pod novim nadzorstvom še več milijonov dobička, kolikor ga je že. Tako umazano se menda misli postopati tudi pred drugimi velikimi prazniki. Še nekaj! Prav gotovo pričakujemo, da napove tobačna režija konkurz, ker se je pričel odtrgovati celo zaslužek. Neki prejemalki se namreč ni plačal zaslužen dan, zakaj ne, ne znamo, a bomo že izvedeli, ker je vsa zadeva v rokah poklicanih krogov. Sploh se je pa popoldne na pustni torek odtrgalo vsemu taglohn.

Kaj pa sneg na tvorniškem trgu? Mi smo že zdavtnaj zahtevali, naj bi se sedanji tvorniški trg povečal. To se ni zgodilo, dasi ima ljubljanska tvornica dovolj prostora na razpolago. Letos je zapadel sneg tudi naš trg. Druga leta so sneg na tvorniškem trgu spravili proč, letos se pa naši tvorniški upravi ne zdj vredno, da pusti trg očistiti, marveč napravila se je le mala steza, tako, da je nemogoče kupovati na trgu, pa tudi prodajati. Delavstvo sicer dobro zna vzrok in se norčuje, češ, da se sneg na placu prepušča milosti solnčnih žarkov in jugu zato, ker nekdo ni navezan na trg, ampak stvar je prerisna, da bi se spravila s šalo s sveta. Tistemu, ki ne misli na sneg na placu, bi svetovali, naj ne tekmuje glede na brezbržnost z ljubljansko občinsko upravo, marveč naj skrbi za delavski blagor.

Med brati in sestrami.

Ljubljana. — Pouk v klavirju in v solopetju. Vsem onim našim delavcem in delavkam, ki imajo glasbeno nadarjene sinove ali hčerke ter bi jih radi dali učiti klavirja ali solopetja, javljamo, da se je slovenskemu glasbenemu društvu »Ljubljana« posrečilo pridobiti za ta poduk profesorico gdčno J a r o m i l o G e r b i č e v o. Učenci in učenke se sprejemajo prihodnji ponedeljek od 6. do 7. ure zvečer v prostorih »Ljubljanec«, Union, I. nadstropje na desno, vis-a-vis stanovanja dr. Zajca.

PESEM O ČRNEM KOSU.*

Kak' lepo poje črni Kos!
Oj, Ivan Kos, Oj rdeči Kos!
Kak' lepo poje črni Kos!

* Koroška narodna pesem, ki se poje med celovškimi Slovenci, nekaterim v jezo, drugim v poduk in tretjim v zabavo.

tembolje, ker ga bom videl v njemu najljubši barvi, v krvavo-rdeči!»

»Zelo si drzen, dečko. Res, niti en Rimljan bi se ne smel dovoliti takega govorjenja, kakor ti,« meni tujec; »kajti povsodi lazijo cesarjevi spremljevalci. Tenko na uho vleče tu ogleduh in preži v bagrenej logi, v palači s e n a t o r j e v², ondi berač v kočii beračevi, vsi hrepenéči po eni besedi, ki se spremeni, ako se obrne, popači, njemu v zlato plačilo, ne slutečemu pa, ki jo je spregovoril, v sodnji meč. Spoznaj Rim in njegove bivalce, dečko, prej nego obsodiš cesarja. Le sužnje ljudstvo stori vladarja — trinoga. Ali mar meniš, da celo v tej krčmi ne črtijo Nerona in vendar pazi, le migljej, in njegovo ime bodo pridruževali bogovom. Zares, prav pri volji sem, da to skusim.«

² S e n a t o r - starešina. Starešini so bili mestni očetje in so sedeli v mestnem zboru ter se posvetovali o blagru države ter stali na strani cesarja.

(Dalje prih.)

Tam dol pri luštnem Kolmanu!
Oj luštnemu! Oj Kolmanu!
Tam dol pri luštnem Kolmanu.

Je prišla mamca s Kranjskega.
Kot mamca vsaj je zgledala!
Oj čudna mamca s Kranjskega.

Je hot'va Kósa vahtati!
Oj ahtati! Oj vahtati!
Je hot'va Kosa vahati.

Sta se tikala in vikala!
Oj vikala! Oj tikala!
Vsa družba jih je pikala.

A kós je bil teh špasov sit!
Je moral uit' in zopet prit'!
Na bradi in denarju pobrit! —

Posnemal Kos je Kristana!
Ne Kristusa! le Kristana!
Posnemal Kos je Kristana.

Mi prosimo Ljubljančanko!
Posname naj tud' Kristanko!
Vzame naj ta vel'ki kol
Ter Kosu dá po — hrbtu dol!

Potém pa pojta sé solit!
Oj sé solit in nikdar prit!
Obádvá pojta se solit!

Kunšten je tak knjigovez!
Ki knjige in otrobi veže
Saj ni knjigovez! le otrobovez! —

Rdeči bal. Iz delavskih krogov iz Tržiča se nam piše: Tudi naši rdeči bratci so priredili svoj bal o pustu v gostilni pri Pelerju. Odlikovali so se letos z rdečimi čepicami, katere so nosili sodrugi in njihove redko se-jane sodruginje na svojih alkohola polnih glavah. Toda pravega veselja ni hotelo biti. In kako tudi, saj se je voditelju tržiških rdečkarjev pripetila velika nesreča. Na bal je šel, toda spodrsnilo mu je in padel je tako nesrečno, da si je zlomil nogo. Ljudje so delali različne opazke, govorilo so o prstu božjem in še razno, toda ta slučaj dá marsikaj misliti. Mi krščansko-socialni delavci se pridno gibljemo. Le škoda, da jih je mnogo, ki nimajo pravega smisla za organizacijo in se dajo na razne načine slepiti, da ne vstopijo v tukajšnje krščansko delavsko društvo.

Trst. Ne mnogo boljše, kakor dekletom, o katerih je pisala zadnjič »Naša Moč« glede pravice na policijskem uradu, se je godilo nekemu drugemu dekletu pred par meseci, ki se je z neko gospo dogovorila, da bo vstopila pri njej v službo. V ta namen si je gospa obdržala poselsko knjižico in spričevala, s pripombo, da naj ja zagotovo pride. Dekle je morala na isto službo 11 dni čakati. Ko je pa na določen dan hotela službo nastopiti, ji je gospa dala knjižico nazaj in jo odposlala brez vsake odškodnine. Nato se je dekle obrnila na policijski urad in tamošnj uradnik je prvič priznal, da jo bo moral gospodar odškodovati za vseh enajst dni glede plače in hrane. Ko je bil pa drugi gospodar zaslišan, pa ne vem, ali je padlo kaj cvenka v uradnikov žep ali so bile gospodarjeve besede tako medene, da so uradnika tako omamile, da za dekle ni bilo nobene pravice več, pač pa je bila zmerjana, kakor da je vlačuga in da jo bodo po odgonu poslali domov, ako ne molči. Gospodar je še zaničljivo pripomnil, da ako hoče kaj dobiti, naj se pritoži na tribunal in ako ji bo kaj ostalo, naj z njem deli. — Zopet drugi slučaj, ki je ravno zdaj v razpravi, jeto: Neka sobarica, ki je kakor postavno, službo odpovedala na štirinajst dni, gospa jo je pa že čez osem dni odslovila, zato je sobarica zahtevala odškodnino za druge ostale dneve, kar pa gospa ni hotela slišati. Zato se je dotična obrnila do policijskega uradnika, kateri ji je takoj priznal, da jo bo gospa morala ostale dneve plačati. Pa glej ga zlomka, kakor vsakikrat, tako je tudi sedaj bila pravica pod nogami in dekle je potem, ko je bila gospa zaslišana, ni dobila nobene lepše besede od uradnika kakor: »Schau'ns, dass sie weiter kommen«, »glejte, da pridete naprej«. Toraj, če služkinja le eno uro prepozno v službo pride, ali če se premisli in noče nastopiti, je zapora in odgona vredna,

če pa gospa kar po več dni posla poprej iz službe spodi ali ga pa po več dni pusti čakati in slednji ga le ne sprejme, je pa vse dobro. Koliko časa bomo morale še to krivico prenašati? — Če pogledamo sedanji poselski red in ako se ne bomo potrudile z vsemi močmi na zboljšanje naših razmer, se nam bo stari vek paganskega suženjskega položaja nazaj povrnil. Pravice za nas ni nikjer nobene. Ali res ni nikogar, ki bi nam pomagal?

Iz Preske. V nedeljo dne 23. januarja je imelo tukajšnje »Katoliško delavsko društvo« svoj osmi redni občni zbor, ki je bil prav dobro obiskan. O potrebi delavskega združevanja je govoril Ivan Gostinčar. Iz tajnikovega poročila posnamemo: Društvo je leta 1910 prav marljivo delovalo. Shodov je priredilo 6. Govorili so: dež. odbornik profesor Jarc, drž. poslanec Gostinčar, Moškerc, Ivan Gostinčar, Čebulj. Sej je bilo 12, dramatični predstavi dve, deklamacije tri in en kuplet. Izleta sta bila dva: 11. julija na Šmarno Goro, eden pa v Kamnik. Društvo je priredilo tudi veselico kakor tudi poseben romarski vlak na Sv. Goro. Blagajniški dohodki so znašali 351 K 60 vin., stroški pa 377 K 10 vin. Podpora je dobilo 12 moških in 19 žensk. V hranilnici je naloženo 994 K. Prebitek je 79 kron. Od veselice in od romarskega vlaka je znašal čisti dobiček 676 kron 83 vin., v blagajno se je dalo 40 kron, drugo se je porabilo za »Društveni Dom«, za veselice in druge društvene priredbe.

Iz Medvod. Umrli je hčerka tukajšnjega ravnatelja, Hermina Venturini, stara 10 let. Sožalje izreka ravnatelju in njegovi rodbini delavstvo tem potom.

Sava. Socialni demokratje priganjajo eden drugega, da bi skupaj držali. Pa naši sodrugi slabo skupaj drže. Pri prvi priložnosti bomo mi z dratom vse rdeče skupaj zvezali, da se bodo res skupaj držali, ker sami tako skupaj drže, da če so le trije skupaj, se skregajo. V nedeljo dopoldan so imeli občni zbor njih društva, na katerem so tako skupaj držali, da so morali predsednika iz Dunaja »beštelat«, kakor so se izjavili tisti, katere je malo sram, da ni nobeden dosedanjih sposoben. Pravijo, da so ga zaradi tega, ker je na Dunaju v rdečo šolo hodil, pa ne vemo, kako izpričevalo je dobil. Če bode tako šlo, da bodo vsako leto imeli drugega predsednika, ga bom mogli prihodnje leto iz Pariza »beštelat«. V katero šolo bo pa ta hodil, bomo poročali prihodnje leto, če bode še naš drat toliko skupaj držal sodruga, da bodo imeli občni zbor.

Sava. Občni zbor I. delavskega konsumnega društva se je vršil ob obilni udeležbi dne 13. svečana v »Delavskem domu« na Savi. Kar društvo obstoji, še ni bilo tolike udeležbe. Pri volitvah odbora in nadzorstva je bila agitacija sicer naporna, a mirna. Iz raznih poročil smo razvedeli, kako plodono je društvo v minulemu letu delovalo. V odbor so bili izvoljeni sledeči gospodje: Bernard Nikolaj z 298 glasovi, Bertoneelj Simon z 288, Mencinger Franc z 281, More Franc z 271, Wergl Janez z 267, Weber Stefan z 253, Ažman Karol z 252, Vilman Kristjan z 240, Čebulj Franc z 232, Balantič Janez z 219, Šoberle Luka z 219. V nadzorstvo pa sledeči: Torkar Franc z 246, Tavčar Jožef z 238 in Rajnhard Lovrenc z 236 glasovi.

Bilanca I. delavskega konsumnega društva na Jesenicah za dvanajsto upravno leto 1909 izkazuje sledeče postavke: Imetje: Vrednost blaga 20.045 K 37 vin., terjatve na blagu pri zadružnikih 14.304 K 49 vin., terjatve na blagu pri nezadružnikih 6 K 85 vin., vrednost nepremičnega inventarja 6409 K 30 vin., vrednost premičnega inventarja 2341 kron 89 vin., delež pri »Zadružni Zvezi« 10 K, deleži pri »Gospodarski Zvezi« 180 K, predplačani davek 10 K, predplačane obresti od izposjil 64 K 59 vin., terjatve na obrestih 7 K 20 vin., gotovina koncem leta 1909 4071 K 33 vin. Skupaj 47.451 K 02 vin. Dolgovi pa znašajo: Deleži 4833 K 58 vin., neizplačane obresti deležev 99 K 73 vin., izposojila 17.577 kron 38 vin., dolg na blagu nezadružnikom 6152 K 52 vin., dolg na plačah uslužbencev 65 K 61 vin., rezervni zaklad 8588 K 35 vin., 4% obresti od tega 343 K 53 vin., pripis od čistega dobička leta 1908 2075 K 53 je 11.007 kron 41 vin., čisti dobiček 7714 K 79 vin. Skupaj 47.451 K 02 vin.

Vevče. Pretečeno nedeljo smo imeli pri nal društveni shod. Predsedoval je tovariš Jeriha. Ko otvori shod, poda besedo tov. Puharju. V glavnem si oglejmo, kaj nam je povedal. V starih časih so bili naši grofje neomejeni vladarji svojih podložnih. Grof je smel do smrti mučiti svojega podložnika, a se mu ni nič zgodilo. Te lastnosti so podedovali naši tovarnarji, oziroma ravnatelji naših tovarn. Z sebi podvrženim delavcem dela, kar se mu zljubi, dosti slučajev imamo, ko se delavca pretepa, zmerja in se mu sploh daje razne priimke. Ravnotako se godi tudi pri vas, kakor sem bral v »Naši Moči« in kolikor mi je znano, vaš preljudi g. ravnatelj krši tovarniški red, krši pa tudi pogodbo, ki ste jo z vodstvom sklenili po stavki. Odpuščen je tudi delavka, ker je slučajno hčerka predsednika strokovne organizacije, ki peče ravnatelja tako pri srcu. Zato je nujno potreba, da se delavstvo krepko oklene organizacije, ker le krepka in močna organizacija mora kljubovati kapitalizmu. Dalje je tudi treba, da se izobrazuje delavstvo v svoji stroki, zato je treba, da se večkrat shaja skupaj, da bere časopise zlasti strokovne. Zelo potrebni so shodi in predavanja, da se delavstvo pouči v tem, kaj sme ravnatelj nje mu storiti in kaj on ravnateljju. Kar pa je vaš ravnatelj trdil na shodu vpricho 400 delavcev in delavk, je pa še do danes gorostasna la, ker tega, kar mu je »Naša Moč« očtala, še do danes ni zavrnil. Dalje je trdil, koliko da se je zaslužek zboljšal, tega pa ni povedal, da se ni zaslužek nič izboljšal, temveč se je le delo pomnožilo. Je pa čisto naravno, ako moram več delati, moram tudi več zaslužiti. Dalje je laž, da se ob nedeljah dela radi tega, ker se stroji kaj pokvari, ker se nam čudno zdi, da bi se stroji vsako soboto pokvarili. Glede dveh procentov pri paiprju je pa tudi tako debela, da naj jo gosp. ravnatelj le kar med kavke nese. In kakor vse kaže, je v tovarni tako urejeno po novem sistemu, da bodo morali iti se g. ravnatelj zares še nekaj časa učiti popir delati. Po mojem mnenju on ni in ni zmožen za ravnatelja. To se vidi iz tega, ker je papirni stroj tako popravil, da naredi precej manj papirja kot ga je prej. To nam je dokaz, da bi bilo dosti bolje, da bi bil ostal za »šmirarja« kot pa da da se je prirnil do ravnatelja. — Nato se je vnela še precej živahna debata, nakar se shod zaključil.

Idrija. Dasi lepi Julče, vendar ima pri porokah smolo. Pred kakimi štirimi leti se je lepi Julče poročil s tudi lepim, a še debelejšim Tončkom. Seveda nekaj časa sta se ljubila, a debeli Tonček se je lepega Julčeta naveličal ter ga zapustil in šel v Ljubljano. Sedaj ubogi revček, dasi lepi Julček, si je zopet zamislil na kako poroko, češ, ženske so bolj potrpežljive, poročil se bom z žensko ter si je poiskal nevesto in še ne preslabo, namreč vdovo g. c. kr. nadsvetnika, katera ima poleg svoje provizije še nekaj tisočakov na strani, bode pa še boljša kakor Tonček, ki je pripetljaj v Idrijo. Prvo nedeljo, ko ga g. kaplan na leci okliče, si zamisli lepi Julče, sedaj sem pa že namestnik g. nadsvetnika, nisem več fant, ter skliče svoje prijatelje sokoliče v gostilno gosp. Al. Kobala, da zapijejo zadnjo fantovščino. Seveda fantje radi pridejo, ker vedo, da bo nocoj vse zastoj. Prejšnji dan, ko ima odhajati dasi že tako lepi Julče k svoji nevesti, se gre še malo obriti, vidi pa pri brivcu tudi nekaj klerikalcev ter reče moško: »Radoveden sem, ali bodo tudi proti moji poroki vložili potrpežljivi ter so molčali in mislili, da si lepi Julče vendar mogoče, da preveč govoriš, dokler nisi poročen. Lepi Julče se drugi dan odpelje k svoji nevesti in takoj za njim se je govorilo po Idriji, da se je lepemu Julčetu poroka podrla. Par dni potem pricaplja res lepi Julče sam brez družice v Idrijo. In kdo je vložil pritožbo proti njegovi poroki, o ne klerikalci, ampak njegovi največji prijatelji, so pojasnili njegovi nevesti vso stvar, kaj da je Julče, in nanjih nasvet je ona odstopila od svoje poroke. Sedaj naj pa še reče lepi Julče, da so klerikalci najporednejši ljudje.

Prometna zveza.

Mesečni sestanki krajne skupine Ljubljana. V soboto 12. t. m. ob osmi uri zvečer je imela skupina Prometne zveze Ljubljana svoj društveni sestanek. Pri sestanku pozdravi predsednik Holeša vse povabljenе gospode in člane Prometne zveze in pojasni namen nocojšnjega sestanka. V odborovi seji dne 23. prosinca je bilo sklenjeno, da se skliče sestanek po § 2. zbor. zakona in da se

določijo mesečni društveni sestanki. Razloži nato, kaj da nudi Prometna zveza svojim članom, koliko da jim pomaga v sili in nezgodi. Od leta 1902. do leta 1909 je umrlo 994 članov. Društvo je zanje izplačalo 19.880 K pogrebne odpravnine. Velike vsote izplača društvo za pravovarstvo in podpore. Nadalje je govoril gospod Milavec in nam jasno dokazoval resničnosti o resnicoljubni socialni demokraciji. Društvo Prometna zveza je društvo železničarjev, ne pa kakor strokovna organizacija socialne demokracije, ki se baha, da ima nad petdeset tisoč članov, a kakor je razvidno v njihovem kolektarju, se hudo lažejo ali pa slepijo, ker njihov račun znesajo veliko manjšo vsoto, kakor bi pa v resnici morali biti, člani vsi redno plačujejo. Kot železničarska strokovna organizacija imajo pa vse vrste ude kot za železničarje, piskroveze, cestne pometače in enake, ker pri Prometni zvezi so sami železničarji. Socialna demokracija trdi, da je ona odločujoč faktor, kar bi lahko bila, ko bi v resnici imela toliko članov, kolikor jih bileži na papirju. A v resnici je veliko manjši. Govorila sta Keršič in Vojc o provizij-skem skladu za delavce, kako da je pomanjkljiv in za one delavce, ki so štirideseto leto izpolnili, jako žalosten, ker morajo velike vsote nazaj plačevati, a ne vejo, če se jim bo to v poštev štelo, in se obračajo na slavno vodstvo, da bi ono raztolmačilo in tistim, ki ne morejo plačevati, jih vpoštevalo, in ko postanejo službo nezmožni, jim dalo vodstvo milostno pokojnino, po pravilih izdanih leta 1907. Določilo se je, da bo vsako prvo soboto v mesecu društveni sestanek ob 8. uri zvečer v gostilni Avg. Češnovar, Kolodvorska ulica, nakar predsednik zaključil prvi sestanek.

Socialno-demokratska poštenost. Dobili smo in objavljamo: Znano je, da socialno-demokratski listi silno napadajo naše organizacije, ako se najde v njih kak hinavec (biti mora gotovo hinavec, ker drugače bi poznal krščanska načela, po katerih je tatvina greh), ki poneveril kak društveni denar. Toda socialni demokratje imajo v svoji stranki silno veliko ljudi, ki delajo po socialno-demokratskem načelu, da je zasebna last tatvina in so torej denarji raznih organizacij tudi tatvina. V letu 1909. se je zgodilo šestinšestdeset takih slučajev, ki so javnosti znani in je imela z njimi opraviti javna oblast. Ti socialno-demokratski nasprotniki zasebne lasti so: Jožef Bellagh, tapetnik, Budimpešta, 1500 K. — Oddelni blagajnik gorske železnice v Danzingu, dež. poslanec Demmer, je poneveril v okrajni bolniški blagajni 3200 mark. — Občinski svetnik Dobler, prevaževalni delavec v Monikovem, 1870 mark. — Fürholz, Solothurn, 4000 frankov. — Gräger, Mainz, 2142 mark (je dobil šest mesecev zapora). — Grasinger, delavec v luki Mannheim, 110 mark (zapora 5 in pol meseca). — Friderik Grützmacher, steklarski delavec, Liebau, 569 mark (devet mesecev zapora). — Leopold Harrer, lesni delavec, Weyer, 65 K. — Heider, lesni delavec, Liegnitz, 625 mark. — Eseppe, tekstilni delavec, Dunaj VI., 800 K. — Kallan, delavec v pristanišču, Memel, 760 mark (zapora 14 mesecev). — Kassube, lesni delavec v Stettinu, je dobil 9 mesecev. — Kässner, tekstilni delavec, Landshut, 700 mark (tri mesece). — Emil Kelbetz, slikar, Gradec 285 do 296 K (8 mesecev). — Kilian, Karlovi vari, Ignacij Klein, brusača diamantov, po dva meseca zapora. — Kniepen, zidar, Geresheim, 1000 mark. — König, krajna bolniška blagajna, Nixdorf, 60.000 mark. — Kraup, tov. delavec, Halle; Norbert Kreun, zidar, Voitsberg, 125 K. — Kraschwald, tekstilni delavec, Reichenau pri Zittavu, 800 mark. — Kudine, rafajzenova posojilnica, Rokydinik. — Jožef Kupelwieser, železničar, Merau, 200 K (1 mesec). — Alojzij Kuss, rudar, Bruch, 130 K. — Lerch, Landskron, 600 kron. — Gustav Lück, bolniška blagajna, Dislaten, 530 mark. — Ivan Ludvig, tekstilni delavec, Römerstadt. — Jožef Lux, Friedeburg, 50 K. — Mahler, tiskarski pomožni delavec, Gradec. — Karl Minke, Offenbach, 500 mark. — Richard Noak, kamernarski delavec, Wurzen, 1479 mark 73 pfenigov (šest mesecev). — Luigi Pelle, stavec, Benetke, 8500 lir. — Pfütznar, slikar, Karlovi vari. — Štefan Polgar, Eisenstadt, 160 K. — I. Prettnar, lesni delavec, Friesach. — Anton Reinelt, zidar, Reichenberg, 230 K (šest mesecev). — Rieser, bolniška blagajna, Saarbrücken. — Jožef Ritter, kamn. delavec, Dunaj XIV., 430 K. — Fric Röckmann,

4000 mark (šest mesecev). — Maks Röttger, Reimscheid, 2700 mark. — Karl Sackmann, Feldkirchen. — R. Ferd. Schlögl, Bodendach. — Peter Schubert, pomožniška bolniška blagajna, Dunaj, 3000 K. — Scagnetti, tiskarski pomožni delavec, Gradec. — Siegl, Höchst, 140 mark (šest tednov). — Mihael Steiner, lesni delavec, Dunajsko Novo mesto, 295 K. — Rudolf Stelt, tov. delavec, Düsseldorf, 1280 mark (šest mesecev). — Tanzer, Karlovi vari. — Anton Uranschek, del. bolniška blagajna, Völkermarkt, 666 K 24 vin. (šest mesecev). — Wencel Wabra, lesni delavec, Arnsdorf, 816 K. — K. Walther, lesni delavec, Lignitz, 625 mark. — Fried. Weichler, tekstilni delavec, Krzeschitz. — L. Weidmann, ključar, Dunaj X., 2800 K (pet mesecev). — Jeremija Wolf, krajni blagajnik, Darmstadt. — Wunda, tekstilni delavec, Št. Hipolit, 400 K. — Gustav Zeglin, zidar, Berlin, 150 mark. — Imao pa še več slučajev, pri katerih pa nismo mogli poizvedeti imen. Tako n. pr. podružnični vodja konsumnega društva, Kulm, 2500 K. — Dva voditelja socialistov v Novi Ligure, 7000 lir. — Blagajnik pristaniških delavcev v Ludwigshafenu, 1100 mark. — Zaupnik pivovarniških delavcev v Attersee. — Blagajnik kovinarjev v Baselu. — Zaupnik tapetnikov v Bonu 174 mark (dva meseca). — Blagajnik čevljarjev v Erbisdufu, 134 do 180 mark. — Pri mnogih zgoraj navedenih nikakor nismo mogli poizvedeti vsot, ki so jih poneverili. Kljub temu pa je znesek poneverjenih denarjev, kolikor je nam znano, jako visok, namreč 136.871 K 60 vin. Kolikor nam je znano so pa dobili ti poštenjakoviči osem let in dva in pol meseca zapora. Res prav lepa socialno-demokratska bilanca!

Priporočamo našim rodbinam KOLINSKO CIKORIJO.

Dober tek je dobra stvar,
Zanemarjaj je nikár!
Dober tek imaš vsak dan,
Ako vživaš

Najboljši želočni likér!

Sladki in grenki.

Ljudska kakovost liter K 2.40.
Kabinetna kakovost " " 4.80.
Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Svarilo pred ponaredbami!

A. ŽIBERT
LJUBLJANA
PREŠERNOVA ULICA
PRIPOROČA SVOJO VELIKO
ZALOGO ČEVLJEV
DOMAČEGA IZDELKA.

**Veliki nakup zniža ceno
Veliki promet
omogoči veliki nakup**

Vsled tega gledam edino na veliki promet in prodajam blago po najnižjih cenah. Ne vizoke cene, ampak veliki promet je moj dobiček, ker se blago hitreje proda, stranka je zadovoljna ker sveže blago po ceni kupi. Pri nakupu manufakturnega (švaninega) blaga dobi se za moške ali ženske fino ali prosto blagovno-life se poslužiti tveške

R. Miklauc

Ljubljana, Stritarjeva (Špi-falska) ulica 5, to je glavna trgovina. Podružnice tvrdke so: Pri Škofu, Pogačarjev trg (Sadni trg) v veliki mestni hiši Pri Miklavžu, Medena

ulica

V vseh teh trgovinah se bodeš prepričati v veliki zalogi blaga vseh vrst v nizkih cenah in pri-lazni postrežbi

Pazite natančno na imenovane tvrdke

Na deželo se pošiljajo vzorci poštnine prosto

Velika zaloga! Nizke cene!

Radi velike zaloge znatno znižane cene!!!

Ugodna prilika za nakup: vezenin, pri-četih in izvršenih žen. ročnih del, idrijskih čipk, vstavkov, svile, volne, bombaže i. t. d.

Velika izbira drobnega in modnega blaga: rokavic, nogavic, ovratnikov, kravat i. t. d. Pradtisk in vezanja monogramov ter drugih risb. - Primerne darila za godove in druge prilike -

Priporoča se z velespoštovanjem

FR. MERSOL, Ljubljana, Mestni trg 18.

Pozor slov. delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in pri-poročljivi domači manufakturni trgovini

JANKO ČEŠNIK

(pri češniku)

LJUBLJANA

Lingarjeva ulica - Stritarjeva ulica

v kateri dobite vedno v veliki izbiri naj-novejše blago za ženske in moška oblačila.

Postrežba poštena in zanesljiva.
Cene najnižje.

Gričar & Mejač

:: Ljubljana ::

Prešernova ulica št. 9

priporočata svojo največjo zalogo izgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke

:: novosti ::

v konfekciji za dame

Lekarna „PRI KRONI“ Mr. Ph. BOHINCA

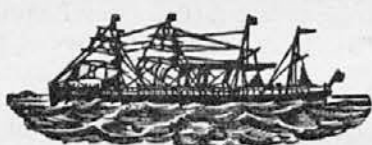
v Ljubljani, na vogalu Bleiweisove in Rimske ceste

priporoča sledeča zdravila:

Balzam proti želodčnim bole-činam, steklenica 20 vin., 6 ste-klenic 1 krono.
Kaplje za želodec, izvrstno, krepljeno in slast do jedi po-spešujoče sredstvo, steklenica 40 vin., 6 steklenic 2 kroni.
Kaplje zoper želodčni krč, steklenica 50 vin., 6 steklenic 2 kroni 50 vin.
Kaplje proti zobobolu, ste-klenica 20 vin.
Mazilo zoper pege, lonček 1 K.
Obliž za kurja očesa, brada-vice in trdo kožo, mala škat-ljica 50 vin., večja 1 K 20 vin.
Odvajalne kroglice, škatljica 80 vin.
Posipalni prašek, proti ognj-vanju otrok in proti potenju
nog, škatljica 50 vin., 6 škatljic 2 kroni 50 vin.
Protinski cvet, proti irganju po-udih, steklenica 1 krono.
Ribijski olje, steklenica 1 krono.
Salicilni kolodij za odstranitev kurjih oči, bradavic in trde kože, steklenica 70 vin.
Tinktura za želodec, odva-jalno, krepljeno in slast pospe-sujoče sredstvo, steklenica 20 vin., 6 steklenic 1 krono.
Tinktura za lase, steklenica 1 K.
Trpotčev sok, izvrstno pripo-moček proti kašlju, stekl. 1 K.
Železnato vino, steklenica 2 kroni 60 vin., in 4 krono 80 vin.
Železnate kroglice, proti ble-dici (Bleichsucht) mala škatljica 70 vin., velika 1 krono 60 vin.

Edina in najkrajša črta v Ameriko!

Samo 6 dni!

Samo 6 dni!

HAVRE NEW-YORK

francoska prekmorska družba.

Veljavne vozne liste (šifkarte) za francosko linjo čez Havre, ter liste za povratek iz Amerike v domovino in brezplačna pojasnila, daje samo

ED. ŠMARD

oblastveno potrjena potovalna pisarna v Ljubljani, Dunajska cesta št. 18 v novi hiši »KMETSKA POSOJILNICA« nasproti gostilne pri »FIGOVCU«.

Matej Orehek :: Ljubljana

prodajalna v lastni hiši Kolodvorska ulica 26

Največja izbira raznovrstnega blaga kot: izgotovljenih oblek domačega izdelka, velika izbira klobukov in čepic, vseh velikosti obuvala, perila, ovratnic, kov-čekov za izseljence, srebrnih ur in ve-rižic in vseh galanterijskih predmetov priporočam

Priznana solidno blago!

dobro niže ceni!

50% prihranite

stroškov v gospodinjstvu na mleku, sladkorju in kavi; **kri, moč, zdravje** dosežete in ohranite, ako pijete

SLADIN

Kdor se hoče o tem prepričati, dobi vsak knjižico brezplačno

v lekarni Trnkóczy zraven rotovža v Ljubljani ali po pošti, vsak, kdor po njo piše.

Najboljša, najsigurnejša prilika za štedenje!

Denarni promet v l. 1908 čez 72 milijonov K.

Lastna glavica kron 420.537.92

Stanje vlog čez 20 milijonov K.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta 8, pritličje v lastni hiši nasproti hotela 'Union' za franč. cerkvijo

prejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po 4 1/2 % brez kaknega odbitka, tako da prejme vložnik od vsake 100 kron čistih 4.50 na leto.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolaganje.

Dr. Ivan Šušteršič, predsed. Josip Šiška, stolni kanonik, podpred. Odborniki: Anton Belec, posest., podj. in trg. v St. Vidu n. L. Fran Povše, vodja, graščak, drž. in dež. posl. Anton Kobi, posest. in trg. Breg p. B. Karol Kauschegg, veleposest. v Ljubljani. Matija Koar, stolni dekan v Ljubljani. Ivan Kregar, svetnik trg. in obrt. zbor. in hišni posest. v Ljubljani. Fran Leskovic, hišni posest. in blag. »Ljudske posojil.«, Ivan Pollak ml., tov., Karol Pollak, tov. in posestnik v Ljubljani. Gregor Šlibar, župnik na Rudniku.

Uzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19 reg. zadruga z om. por. Kongresni trg št. 19 sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure po 4 3/4 %, to je: daje za 200 kron 9 kron 30 vinarjev na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.

Reptni davek plača hranilnica sama. Najsigurnejša prilika za štedenje.

Kanonik A. Kalan l. r., Kanonik A. Sušnik l. r., predsednik, podpredsednik.

Ivan Jax in sin v Ljubljani
Dunajska cesta št. 17

priporočata svoje bogate zaloge ::

voznih koles

Šivalni stroji za rodbino in obrt

